

Kad smo napustili Karla Liebknechta

+ Lidija Dimkowska
+ Fraktura, Zagreb, 2021.

'U Spomen-domu Karla Liebknechta u Leipzigu, u Njemačkoj, tridesetak ljudi raznih nacionalnosti sjedi oko improviziranog stola na pozornici u dvorani za društvene događaje, iza njih prevoditelji, neki s tekstovima pred sobom, neki bez njih, i na prvi se pogled čini kao da su na nekoj sjednici, dok zapravo nazoče jednome nesvakidašnjem susretu ili, bolje rečeno, predstavi. Naime, sudjeluju u pilot-projektu Udruge poštovatelja Karla Liebknechta iz Leipziga, koja je 19. siječnja 2018. u povodu 99. obljetnice smrti velikoga njemačkog ljevičara i suradnika Rose Luxemburg Karla Liebknechta pozvala sve emigrante koji su nekad živjeli na adresi koja nosi njegovo ime ili su na neki drugi način povezani s njime.' U ovaj izmišljeni okvir suvremena makedonska spisateljica Lidija Dimkowska smješta svojih 27 kratkih priča, koje tvore uzbudljivu kroniku prošlog. (D. F.)

Stvarnost nije kakvom se čini

+ Carlo Rovelli
+ TIMpress, Zagreb, 2021.

Od čega se sastoji svijet? Postoje li vrijeme i prostor? Što je proširena sadašnjost? I što je točno stvarnost? Jednostavnim i pristupačnim stilom teorijski fizičar Carlo Rovelli u svojoj knjizi objašnjava kako se naša slika o svijetu promijenila od antike do najnovijih otkrića: vodi nas na čudno putovanje od Demokrita do Einsteina, od Michaela Faradaya do gravitacijskih valova i od klasične fizike do Rovellijeva rada na kvantnoj gravitaciji. Kao zaljubljenik u znanost i njezine metode, autor promišlja o svemiru prije Velikog praska, o zrnastoj strukturi prostora, crnim rupama, modernom shvaćanju relativnosti, ulozu informacija i o odsutnosti vremena u fundamentalnoj fizici. Pokazujući kako se ideja stvarnosti razvijala kroz povijest, Rovelli nudi objašnjenja teorija koje je jezgrovito uveo u svom dosadašnjem radu. (D. F.)

Posljednji svoje vrste

+ Maja Lunde
+ Naklada Ljevak, Zagreb, 2021.

Sankt Petersburg, 1880.: Kostri nedavno uginuloga divljeg konja iz daleke su Mongolije u Rusiju stigle Mihaelu, pomoćniku tamošnjeg direktora zoološkog vrta koji će zapanjeno ustvrditi da kostur nalikuje na prehistorijskoga divljeg konja, za kojeg se smatra da je davno izumro. Mongolija, 1992.: Godinama veterinarica Karin pokušava divljega konja vratiti iz Europe natrag u Mongoliju, gdje su oni izumrli. Norveška, 2064.: Eva odbija dići ruke od svoje farme koja se raspada iako je većina njezinih susjeda, zbog nestašice hrane, lijekova i vode, već odavno pobjegla, divlja kobilica o kojoj se brine upravo se oždrjeblila... Treći roman u 'Klimatskoj tetralogiji' Maje Lunde priča je o ljudima, životinjama i ljudskim životinjama. Kako na nas utječu ostale vrste na Zemlji? Što nas razlikuje i imamo li vremena popraviti ono što smo Zemlji učinili? (D. F.)

Računalno razmišljanje

+ Peter J. Dening, Matti Tedre
+ Mate, Zagreb, 2021.

Računalno razmišljanje nije nešto što moraju poznavati samo programeri, nego je i alat za mišljenje, za razumijevanje našeg društva preplavljenog tehnologijom. Ono podiže našu svijest o tome kako rade svakodnevni digitalni alati, utemeljuje našu kibernetičku etiku i učvršćuje našu otpornost na razne prijetnje, poput pokušaja algoritamskog usmjeravanja našeg ponašanja, plasiranja lažnih vijesti, usmjerenih prema ciljanim pojedincima, viralne moći društvenih medija i ogromne, podatkovno intenzivne ana-

lize našega društvenog života. Ovaj novi pojam u javni diskurs ušao je tek nedavno, u jeku borbe ljudi s tim pitanjima. On donosi nadu da možemo jasno razmisлити o snazi i opasnostima masovnog računanja te da možemo naučiti oblikovati računala, softver i mreže kako bismo maksimizirali koristi i minimizirali rizike. Roditelji su već zadivljeni lakoćom snalaženja svoje djece u digitalnom svijetu. Je li računalno razmišljanje recept za to da naša djeca u ovom svijetu dobiju odgovarajuću izobrazbu? (D. F.)

Godzilla vs. Kong

FILM King Kong i Godzilla među najdugovječnijim su i svakako najpoznatijim filmskim čudovištima, koja na velikim i malim ekranima gledamo još od tridesetih, odnosno pedesetih godina prošlog stoljeća. Samim time, njihove franšize već su se odavno izlizale, zbog čega se spojiti ih u istom filmu činilo kao očajnički pokušaj izvlačenja i posljednjeg dolara iz džepova ljubitelja takvog tipa horora. U tom kontekstu, činjenicu da će 'Godzilla vs. Kong' biti sasvim solidna, nepretenciozna i po pitanju specijalnih efekata spektakularna filmska zabava stvarno nije bilo očekivano, no dogodilo se upravo to. Pritom je važnu ulogu odigrala odluka scenarista Erica Pearsona i Maxa Borensteina da radnju odvedu u sferu znanstvene fantastike, u manjoj mjeri i trilera, učinivši je donekle svježom i originalnom u odnosu na brojne prethodnike. Moglo se malo više poraditi na ostalim likovima i njihovim odnosima iako je teško vjerovati da ima onih koji od 'Godzilla vs. Kong' očekuju kvalitetne dijaloge i kompleksno osmišljene odnose među glavnim junacima.

Vedran Harča

+ Režija: Adam Wingard
+ Glavne uloge: Alexander Skarsgård, Eliza Gonzalez, Millie Bobby Brown
+ Godzilla vs. Kong, 113 minuta, SAD, 2021.

★★★★★